

Etická výchova

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
1	Uvedení do etické výchovy; pojem etika 2	<p>→ vysvětlí pojem etika, rozlišuje etiku a etiketu; vnímá svoje svědomí předchozí i následné, objasní zlaté pravidlo mravnosti a prosociální chování;</p> <p>→ dokáže vysvětlit, čím se zabývá Etická výchova a jaké obsahuje složky;</p>	<p>vysvětlení pojmu etika, rozlišení etiky a etikety; pojem svědomí, prosociálnost, zlaté pravidlo mravnosti;</p> <p>etická výchova a její čtyři složky: cíl, výchovný styl, program, metody;</p>	<p>Občan v demokratické společnosti; žák: má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a má schopnost morálního úsudku; je připraven si klást základní existenční otázky a hledá na ně odpověď a řešení; hledá kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a dokáže být kriticky tolerantní; dovede jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledá kompromisní řešení; váží si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snaží se je chránit a zachovat pro budoucí generace;</p>
	Komunikace 7	<p>→ osvojí si pozdrav, úsměv, naslouchání, komunikační pravidla ve třídě, poděkování, omluvu, prosbu, podání ruky, přiměřenou gestikulaci;</p> <p>→ vnímá zrakový kontakt, mimiku, postoj, očisťuje verbální komunikaci od hrubých výrazů;</p> <p>→ respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě);</p> <p>→ uvědomuje si negativní důsledky lži a její nemorálnost;</p> <p>→ dokáže najít situace, kdy je mravně oprávněné neřct pravdu;</p> <p>→ rozlišuje pomluvu od nactiutrhání a zážitkovou metodou prožije jejich špatnost;</p>	<p>základní komunikační dovednosti: komunikace při vytváření společenství (představení se, vytvoření, základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace); základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva;</p> <p>základy neverbální komunikace: postoj, mimika, gestika, kinezika, haptika, zrakový kontakt, úprava zevnějšku;</p> <p>etické aspekty komunikace: pravda a lež v komunikaci, pomluva a nactiutrhání;</p>	

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Poznání a pozitivní hodnocení sebe, důstojnost člověka 7	→ uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení; → rozvíjí úctu k důstojnosti lidské osoby;	sebepoznání – sebedpřijetí – sebeúcta; důstojnost člověka;	
	Poznání a pozitivní hodnocení druhých 7	→ vyjádří vděčnost, uznání, pochvalu; → uvědomuje si účinnost pochvaly pro sebe i pro druhé; → uvědomuje si a přijme důležitost odpuštění; → nachází pozitiva i tam, kde to není zřejmé;	pozitivní hodnocení druhých v běžných podmínkách - vyjádření vděčnosti, uznání, pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým; pozitivní hodnocení druhých ve "ztížených podmínkách" – odpuštění a smíření; pozitivní hodnocení událostí a situací;	
	Tvořivost a iniciativa 5	→ uplatňuje tvořivost při společném plnění úkolů; → rozvíjí představivost a fantazii; → využívá tvořivé myšlení v mezilidských vztazích; → uplatňuje tvořivost při řešení problémů;	tvořivost a její aspekty: fluence, flexibilita, originalita, elaborace, senzitivita, redefinice, iniciativa; hry a aktivity rozvíjející tvořivost; tvořivé řešení každodenních situací;	

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Etické aspekty ochrany přírody 4	→ vnímá krásu a mnohotvárnost přírody → nachází možnosti, jak chránit přírodu a životní prostředí; → přijímá zodpovědnost za sebe a svět, ve kterém žije;	ochrana přírody a životního prostředí - úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, zodpovědnost za životní prostředí; globální environmentální problémy, závislost přírody na lidské činnosti;	Člověk a životní prostředí; žák: chápe vlastní odpovědnost za své jednání a snaží se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů; osvojuje si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
2	Citový život člověka 7	→ charakterizuje důležitost i úskalí citů pro život člověka; → orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách; → identifikuje a taktně komunikuje svoje city; → nachází vhodné způsoby, jak ovládat negativní city;	city – pojem, dělení, emoční inteligence, úloha vyšších citů při výchově charakteru identifikace, vyjadřování a nenásilné ovládní citů, citové přeladění;	
	Empatie 7	→ využívá sociální empatii ; → projevuje soucit a pochopení;	empatie – pojem, kognitivní a afektivní složka; vývoj a výchova empatie jako základu morálního jednání a dobrých mezilidských vztahů; aktivity rozvíjející empatii;	

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Láska a partnerský vztah z etického pohledu 10	<ul style="list-style-type: none"> → rozlišuje lásku a zamilovanost; → objasní nutnost dobrého výběru a poznání partnera; → uplatňuje etické a odpovědné přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků; → orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství; → rozlišuje mravní normy i práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce; 	<p>láska – vymezení pojmu, láska a zamilovanost, doba známosti – doba vzájemného poznávání, psychické rozdíly mezi mužem a ženou, vlastnosti budoucího partnera, partnerky modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost, ... sexuální etika – zodpovědný vztah k sexualitě;</p>	
	Manželství a rodičovství 8	<ul style="list-style-type: none"> → objasní hodnotu manželství a rodiny a spoluzodpovědnost za vztahy v rodině; → posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, manželství a rodičovství a usiluje ve svém životě o jejich naplnění; → projevuje etické postoje k ochraně matky a dítěte; → posoudí rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví – interrupce aj.; 	<p>manželství a rodičovství význam a důležitost manželství a rodiny zázrak života – prenatální vývoj; rizika v oblasti reprodukčního zdraví – promiskuita, předčasné ukončení těhotenství, AIDS a jiné pohlavní choroby; přirozené plánování rodičovství, metody asistované reprodukce, její etické a právní aspekty;</p>	
3	Asertivita 5	<ul style="list-style-type: none"> → uplatňuje osvojené asertivní dovednosti proti manipulaci a agresi jednotlivce i skupiny; → dokáže obhájit svoje práva; → učí se konstruktivně kritizovat; 	<p>asertivita jako obrana proti manipulaci a způsob slušného sebeprosazení; asertivní chování; asertivní práva; asertivní techniky a dovednosti – vysvětlení a nácvik;</p>	

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Etika a hodnotový systém 7	<ul style="list-style-type: none"> → vysvětlí pojem etika, její vznik, význam a úlohu; → rozlišuje morálku a etiku; → rozumí pojmu hodnota a důležitosti správné volby hodnot pro svůj život; → vybere si svoje hodnotové zaměření a zhodnotí klady a zápory (rizika, zneužití) i z hlediska celospolečenského; → sestaví svůj žebříček hodnot a ve skupinové diskusi rozhodne, která hodnota má nejdelší trvání; → formuluje, jaký směr a smysl dá svému životu; → ve svém rozhodování aplikuje prosociální cíle; 	<p>etika a její předmět, základní pojmy etiky; morálka, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost;</p> <p>hodnotové orientace lidí (praktickotechnické, teoretickovědecké, ekonomické, estetické, sociálněetické, politické a náboženské zaměření); žebříček hodnot; smysl života; životní princip;</p>	
	Svědění a zodpovědnost 2	<ul style="list-style-type: none"> → rozumí pojmu svědomí; → rozlišuje předchozí i následné svědomí a spolupracuje na jeho rozvoji; → posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce; 	svědomí, autonomie a výchova svědomí, aplikace mravních zásad, rozvíjení mravního úsudku;	
	Osobní svoboda a její hranice 2	<ul style="list-style-type: none"> → vysvětlí součinnost, rozumové a volní stránky v lidském jednání; → posoudí souvislost mezi svobodou a zodpovědností; 	projev rozumu a vůle v lidském skutku, svoboda vůle a volby, omyly ve svobodě volby, překážky svobodného rozhodování, aktualizace;	
	Vina a trest 2	<ul style="list-style-type: none"> → objasní pojmy vina, trest; → rozumí pojmu pokání a nutnosti odpuštění; → diskutuje o trestu smrti, svůj postoj podloží argumenty; 	vina, trest, pokání, odpuštění; otázka trestu smrti;	

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Nebezpečí závislosti 7	<p>→ dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni;</p> <p>→ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi;</p>	<p>kouření, alkohol, omamné látky, gambling;</p> <p>sekty a zhoubné kulty: společné znaky sekt a destruktivních kultů; psychická manipulace a projevy; rozdělení sekt; nejdůležitější představitelé (Svědkové Jehovovi, Mormoni, ...);</p>	
	Dar života 7	<p>→ zaujímá etické postoje k otázkám ochrany života a tělesného i duševního zdraví;</p> <p>→ projevuje pozitivní vztah k životu a lidem;</p>	<p>eutanázie, sebevraždy, genové manipulace;</p> <p>naplnit život až do jeho přirozeného konce;</p> <p>smysl utrpení, podstata štěstí a radosti;</p>	
4	Reálné a zobrazené vzory 6	<p>→ rozlišuje mezi idolem a vzorem</p> <p>→ chápe význam pojmu ideál</p> <p>→ je kritickým divákem a odhaluje negativní modely v masmédiích</p> <p>→ uvědomuje si, že se stává sám vzorem pro mladší spolužáky či sourozence</p>	<p>idol, vzor, ideál - rozlišení;</p> <p>odhalování negativních modelů;</p> <p>reálné nahlédnutí na média jako nabídku vzorů;</p> <p>převzít vlastní odpovědnost za vytváření vzoru pro své okolí;</p>	

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
	Prosociální člověk a prosociální chování 4	<ul style="list-style-type: none"> → identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory → vysvětlí pojem prosociální chování získává postupně základní prosociální dovednosti → účastní se prosociálních charitativních akcí školy; 	nabídka prosociálních vzorů (konkrétní prosociální osobnosti: Matka Tereza, Jan Bosco, Albert Schweitzer, ...); charakteristika prosociálního chování; elementární prosociálnost: darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, solidarita, přátelství; komplexní společenská prosociálnost; člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem;	
	Duchovní rozměr člověka a společnosti, světové náboženské systémy 16	<ul style="list-style-type: none"> → překonává napětí mezi lidmi, které mohou pramenit ze světónázorového rozdílu; → projeví úctu a toleranci vůči lidem jiného smýšlení, náboženství či kultury; → charakterizuje úlohu křesťanství a judaismu ve vývoji evropské civilizace; 	duchovní rozměr člověka náboženská potřeba a její složky víra a ateismus, náboženství a církve; nejvýznamnější světová náboženství: křesťanství, judaismus, islám, hinduismus, buddhismus, taoismus a konfucianismus;	